

Tiếp “lửa” cho nhà sáng chế không chuyên

Sáng chế từ nhu cầu thực tiễn cuộc sống, phục vụ hiệu quả cho lao động sản xuất và cuộc sống, giành được giải cao tại nhiều hội thi toàn tỉnh, toàn quốc và cả khu vực, thế nhưng những sáng chế của các nhà khoa học “không bằng cấp” tại Đồng Nai vẫn phải tự “boi” để tồn tại, loay hoay với việc tìm tên tuổi, thương hiệu, giẫm chân tại “ruộng nhà” và ghi tên vào những tấm bằng vinh danh để rồi sau đó xếp vào ...học tủ. Vậy khó khăn nào khiến đường đi của các sáng chế hữu ích này chưa được rộng mở và cần giải pháp gì để khai thông con đường ấy?

Bài 1: Sáng chế tại gia

Sáng chế “Máy gieo hạt và bón phân phục vụ sản xuất nông nghiệp” của anh Nguyễn Văn Anh được manh nha ý tưởng từ chính thực tế cuộc sống làm nông nghiệp của người nông dân. Anh Nguyễn Văn Anh nhớ lại: “Vào khoảng bắt đầu mùa mưa năm 2006, khi đó, anh và gia đình đang sinh sống và công tác tại huyện Chư Sê (Gia Lai), hàng ngày chứng kiến các bạn nhỏ lứa tuổi đến trường phải nghỉ học ở nhà phụ gia đình gieo hạt cho kịp mùa vụ, anh không khỏi băn khoăn, trăn trở. Việc nghiên cứu một chiếc máy có thể phụ người dân gieo hạt nhanh, tiết kiệm công lao động bắt đầu từ đó”. Ý tưởng là vậy, nhưng khi bắt tay vào làm mới thấy không ít những khó khăn, qua nhiều lần thay đi, đổi lại, mãi đến năm 2013, khi chuyển về huyện Cẩm Mỹ, tỉnh Đồng Nai sinh sống và làm việc, ý tưởng của anh Văn mới hoàn thiện. Năm đó, lần đầu tiên anh mang sản phẩm sáng tạo của mình dự thi Hội thi Sáng tạo kỹ thuật Đồng Nai và đạt giải Nhì. Sau này, sáng chế này cũng tham gia và đạt giải cao nhiều cuộc thi do Bộ Khoa học và Công nghệ (KH&CN), Trung ương Đoàn TNCS Hồ Chí Minh...tổ chức.

Giành được giải cao tại Hội thi Sáng tạo kỹ thuật của tỉnh, thế nhưng, khi đưa vào phục vụ nhu cầu sản xuất của bà con nông dân, sáng chế của anh Văn Anh

bộc lộ nhiều hạn chế. Khi gieo, máy nhả hạt không đều nên khoảng cách các hàng không đều nhau, hao giống. Đối với nông dân nước ngoài, những lỗi đấy là không đáng kể khi họ gieo trồng trên diện tích rộng lớn. Thế nhưng ở Việt Nam “tác đất” vẫn là “tác vàng” thế nên việc gieo hạt không đều ảnh hưởng đến năng suất và hoàn toàn không thuyết phục được người dân đến với sản phẩm lỗi. Anh tiếp tục bắt tay nghiên cứu để tiếp tục hoàn thiện sản phẩm. Anh vui mừng cho biết, hiện sản phẩm đã hoàn thiện, cho hạt đều, gieo được nhiều loại hạt và đặc biệt không để xảy ra tình trạng hao giống như trước nữa. Và vui mừng hơn, sản phẩm hiện đã chuyển giao thành công 2 đơn đặt hàng (mỗi đơn hàng trên dưới 100 chiếc).

Nói thêm về sáng chế máy gieo hạt và bón phân phục vụ sản xuất nông nghiệp của mình, anh Nguyễn Văn Anh cho biết, máy có cấu tạo khá đơn giản, bao gồm bộ phận tay lái, bánh xe, xích, bánh răng và các bộ phận chính bao gồm dụng cụ chứa phân, dụng cụ chứa hạt, dụng cụ điều chỉnh khẩu độ phù hợp với kích thước các loại hạt cần gieo và lưỡi đánh luống. Bộ phận bánh răng của xích được thiết kế làm nhiều kích cỡ khác nhau phù hợp với độ thưa, dày trong quá trình gieo hạt. Khi tra hạt (hoặc phân) vào khay chứa và cho xe di chuyển, khẩu độ của bộ phận tra hạt đóng mở nhịp nhàng khiến cho hạt (hoặc phân) rơi đều xuống dưới. Cấu tạo và cơ chế hoạt động của máy khá đơn giản vậy nên, thoạt nhìn những khách hàng của anh Văn đều có suy nghĩ có thể “ăn cắp” ý tưởng để gia công một chiếc tương tự. Thế nhưng, kể cả khi được anh Văn hướng dẫn kỹ càng, đo vẽ kích thước chuẩn cho từng chi tiết, ráp vào với nhau máy vẫn hoạt động lỗi, hạt dễ văng ra ngoài khi rơi xuống, tốc độ rơi không đều nhau hoặc nhiều vị trí cần gieo sẽ không có hạt, vì theo anh Văn “Các chi tiết cần được gia công khéo léo, chỉ cần một múi hàn thực hiện chệnh sẽ khiến cho máy hoạt động không theo chuẩn được”.

Hiện tại, máy gieo hạt và bón phân hỗ trợ sản xuất của anh Văn cơ bản đã hoàn thiện, hoạt động ổn định với công suất gieo hạt từ 4-5 sào/ngày (đối với những loại hạt được gieo có kích thước vừa như đậu nành, đậu phộng, bắp...) và 3-3,5 sào/ngày (đối với các loại hạt có kích thước nhỏ hơn như: vừng, rau dền, rau muống, đậu xanh...), năng suất này của máy tương đương với công suất làm việc cật lực của hàng chục nhân công, đó quả là một thành quả sáng tạo không hề nhỏ của một nhà sáng chế chưa qua trường lớp đào tạo nào về máy móc, sáng tạo.

Sáng chế “Máy gieo hạt và bón phân” của anh Nguyễn Văn Anh có công suất làm việc gấp hàng chục người

Tương tự như anh Văn, người nông dân chân chất Lê Công Thành, (ấp Thanh Thọ, xã Phú Lâm, huyện Tân Phú, tỉnh Đồng Nai) luôn nâng niu và tự hào về những sáng chế hữu ích tự mình làm được để phục vụ cho hoạt động sản xuất nông nghiệp hàng ngày của bà con nơi đây. Gặp anh Thành trong giờ nghỉ trưa của gia đình, anh vẫn tranh thủ chăm chút hoàn thiện từng chi tiết cho những chiếc

máy anh tự chế. Trên khoảng sân rộng chưa đầy 6m² của gia đình anh Lê Công Thành bày biện ngổn ngang đủ thứ từ máy hàn mini đến những thỏi sắt với nhiều kích thước lớn nhỏ, có cả một bó nan hoa xe máy (loại đã cũ) cùng với búa, đục, kéo cắt kim loại...bên cạnh đó, một chiếc xe sạ rau sắp hoàn thành. Thấy chúng tôi đến, anh Thành quyết vội mồ hôi và bàn tay lem luốc vào chiếc quần, nở nụ cười tươi rói, chỉ tay vào thành quả của mình, anh hồ hởi khoe: đây là chiếc thứ mười mấy rồi đó, mấy chiếc trước đều bán lại cho anh em và bà con trong xóm, ai cũng khen vì tính tiện dụng của nó.

Xuất phát từ công việc lao động hằng ngày, chiếc xe sạ rau của anh Thành là thành quả hơn một năm trời nghiên cứu, vượt khó, tranh thủ triệt để thời gian khi lên khỏi bờ ruộng, thức khuya, dậy sớm và tận dụng mọi thứ để tiết kiệm chi phí. Nhớ lại những ngày đầu bắt tay vào công việc “sáng chế”, anh Thành ngao ngán kể: “Nan giải nhất là việc không đủ kinh phí để ra tiệm gò, hàn các thiết bị cho máy nên phải mất nhiều thời gian cho việc tự gò. Chưa kể đến việc ngày phải làm đồng, tối mới tranh thủ ít thời gian “sáng tạo”. Thế nhưng, đam mê quá nên có lúc tôi thức đến nửa đêm, lại không được bà xã ủng hộ vì sợ chồng bỏ công đi làm những việc “không đâu” vừa mất thời gian, lại ảnh hưởng sức khỏe và không làm được việc đồng áng. Cũng không ít lần bị hàng xóm dèm pha vì “rối hơi, rối sức” đi làm những cái việc “không giống ai”. Thế nhưng, quyết tâm làm bằng được nên tôi đã vượt qua hết khó khăn để thành công với giải pháp này”.

Sáng chế máy sạ rau của anh Lê Công Thành hoạt động với năng suất cao, gieo được nhiều loại hạt rau, kể cả hạt nhỏ nhất như rau dền, thay thế được từ 20-30 nhân công làm việc

Hiện chiếc xe sạ rau của anh Thành đã hoàn thiện với những gì anh mong muốn ban đầu, xe vận hành nhẹ nhàng, dễ điều khiển, tiện lợi cho việc gieo hạt từ những loại hạt bé nhất như hạt rau dền. Đặc biệt, máy hoạt động với năng suất cao, có thể thay thế từ 20-30 nhân công. Theo tính toán của anh Thành: nếu sử dụng cách gieo hạt truyền thống bằng việc tự tay người làm, đối với việc gieo 1 sào hạt rau cải ngọt (làm thành 18 luống) thì mất khoảng 23 công (tính luôn cả công nhổ cây con, cấy và che đậy), cho năng suất khoảng 2,5 tấn. Nhưng nếu sử dụng xe sạ rau do anh tự chế thì mất khoảng thời gian 10 phút/1 luống và cho năng suất 3,2 tấn/ha. Chưa kể đến, việc gieo sạ trực tiếp trên phân sẽ ảnh hưởng đến sức khỏe. Ngoài ra, việc gieo hạt bằng máy tự chế cũng tiết kiệm được giống, giảm sâu bệnh và lượng thuốc xịt, thuận lợi cho người làm nông trong việc chăm sóc. Đối với những người như anh Thành, quanh năm làm bạn với ruộng đồng, việc vượt khó,

tranh thủ mọi lúc mọi nơi để nghiên cứu, sàng tạo ra sản phẩm hữu ích phục vụ cho việc đồng áng hiệu quả thật đáng ngưỡng mộ.

Tại Đồng Nai, không chỉ riêng anh Thành, anh Văn mà có rất nhiều những sáng chế hữu ích, làm lợi cho lao động sản xuất được được hình thành từ đôi tay, khối óc của những nhà sáng chế chân đất hoặc những bạn trẻ khi còn ngồi trên ghế nhà trường như: Máy hỗ trợ thu hoạch nghêu của nhóm học sinh Trịnh Phạm Như Trúc và Nguyễn Quốc Khánh (lớp 11A1 Trường THPT Thống Nhất A, huyện Trảng Bom), sáng chế giúp cho công việc thu hoạch nghêu một cách dễ dàng đồng thời sàng lọc nghêu, làm sạch nghêu một cách hiệu quả; Máy cho tôm cá ăn bán tự động, sáng chế của anh Lê Văn Sơn (ấp Cấp Rang, xã Suối Tre, thị xã Long Khánh) có thể thay thế hoàn toàn nhân công ở công đoạn này hay sáng chế máy nông nghiệp đa năng của anh Lê Văn Hiệp (ấp Bảo Vinh B, xã Bảo Vinh, TX. Long Khánh), chiếc máy với 15 chức năng nổi trội như: chà cào rêu nền xi măng, thái củ, cưa cây, cắt bê tông, cắt gạch, đào rãnh mương đi đường ống dẫn nước tưới, cào vỏ cây mì, máy phát hàng rào. Ngoài ra, chiếc máy còn có các chức năng phát điện, bơm nước tưới, rửa xe...với công suất đáng nể: chiếc máy dùng để phát cỏ trong 2 tiếng đồng hồ xong diện tích 1 sào, trong khi một người làm 3-4 ngày mới xong; hoặc một người khỏe mạnh thái củ phải mất vài ngày mới được 1 tấn, trong khi dùng máy đa năng chỉ mất khoảng 1 giờ là xong...

Bài 2: Vinh danh trên “sàn đấu” lớn

Không chỉ làm lợi cho hoạt động sản xuất hàng ngày của gia đình, những sáng chế hữu ích của người dân tại Đồng Nai còn được ghi nhận thành quả tại các hội thi sáng tạo trong và ngoài tỉnh, kiểm chứng hiệu quả khi vượt qua hàng trăm sáng tạo khác để giành được giải thưởng cao, được cơ quan chuyên môn kiểm định và cấp bằng sáng chế.

Đầu tháng 10 năm 2019, chúng tôi đến thăm và gặp lại anh Nguyễn Văn Anh khi anh vừa được vinh danh tại cuộc thi “Sáng tạo trong tầm tay” do Cục Công tác phía Nam (Bộ Khoa học và Công nghệ) phối hợp với các Sở Khoa học và công nghệ vùng Đông Nam Bộ tổ chức. Sáng chế “Máy gieo hạt và bón phân phục vụ sản xuất nông nghiệp” của anh Nguyễn Văn Anh đã xuất sắc vượt qua hơn 80 giải pháp của các tác giả đến từ các tỉnh, thành phố trong cả nước để giành giải Nhất.

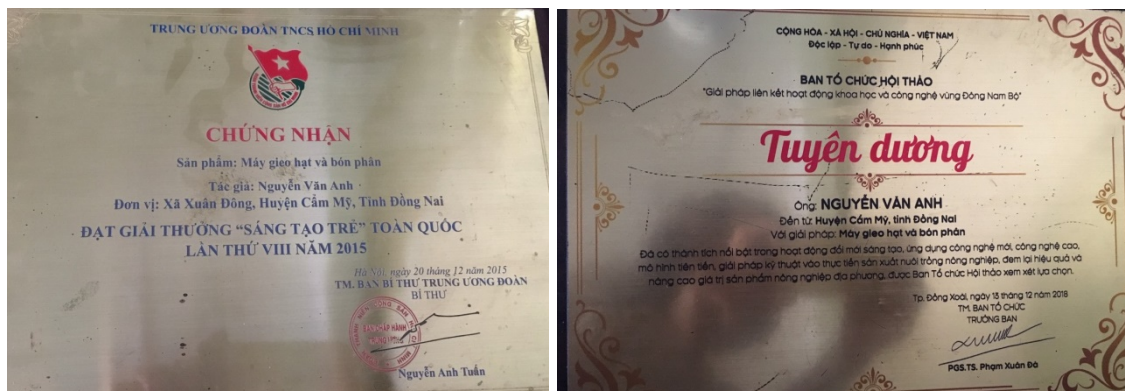

Anh Nguyễn Văn Anh nhận giải Nhất cuộc thi “Sáng tạo trong tầm tay” năm 2019

Trước đó, tại Hội nghị Giao ban Khoa học và Công nghệ vùng Đông Nam bộ, sau lễ vinh danh các tác giả đạt giải cuộc thi “Sáng tạo trong tầm tay”, ông Phạm Xuân Đà, Cục trưởng Cục Công tác phía Nam Bộ KH&CN, Trưởng Ban tổ chức cuộc thi cho biết: “Chúng tôi đánh giá cao giải pháp “Máy gieo hạt và bón

phân phục vụ sản xuất nông nghiệp” của tác giả Nguyễn Văn Anh ở Cẩm Mỹ, Đồng Nai bởi sáng tạo, tiện dụng và hiệu quả ứng dụng trong thực tế đời sống sản xuất. Đây xứng đáng là người bạn đồng hành của người làm nông nghiệp trên toàn quốc”.

Không chỉ riêng ở cuộc thi “Sáng tạo trong tầm tay”, ở nhiều hội thi, cuộc thi khác, giải pháp hữu ích này của anh Nguyễn Văn Anh cũng đã được vinh danh ở những thứ hạng cao: Giải Nhì cuộc thi Sáng tạo kỹ thuật tỉnh Đồng Nai năm 2013 do Sở KH&CN Đồng Nai tổ chức, giải Nhất giải thưởng “Sáng tạo trẻ toàn quốc” lần thứ VIII năm 2015 do Trung ương Đoàn TNCS Hồ Chí Minh tổ chức; được tuyên dương tại Hội thảo “Giải pháp liên kết hoạt động KH&CN Vùng Đông Nam bộ” do Bộ KH&CN tổ chức và đặc biệt giải pháp này hiện đã được Bộ KH&CN Việt Nam cấp bằng sáng chế. Đối với anh Nguyễn Văn Anh, mỗi tấm bằng được cấp, mỗi giải thưởng đạt được anh đều rất nâng niu, trân quý bởi với anh “Đó là mồ hôi, công sức, là tâm huyết và là động lực để mình theo đuổi đam mê sáng tạo”, chính vì vậy “mỗi lần chuyển nhà, thay đổi nơi cư trú, những tấm bằng khen lại được gói ghém cẩn thận, mang theo bên mình và trưng bày ở nơi trang trọng nhất khi về nơi ở mới”- ánh mắt anh ánh lên niềm vui rạng ngời.

Sáng chế “Máy gieo hạt và bón phân” của anh Nguyễn Văn Anh được vinh danh ở nhiều cuộc thi toàn quốc

Còn đối với anh Lê Công Thành, giải pháp xe sạ rau được vinh danh giải Nhì tại hội thi “Sáng tạo kỹ thuật” tỉnh Đồng Nai và cũng với giải pháp này, anh được vinh danh lần thứ 2 với danh hiệu giải nhất “nhà sáng chế” tiêu biểu do Đài Truyền hình Việt Nam tổ chức và đạt giải nhất cuộc thi “Nhà nông đức tài” tỉnh Đồng Nai năm 2016. Ấn tượng với mỗi lần được trao giải thưởng, anh Thành nhớ lại, “Nhận được thư mời vinh danh trong chương trình “Nhà sáng chế” của Đài truyền hình Việt Nam, cả đêm tôi trằn trọc không ngủ, sáng ra vẫn còn hỏi lại con mình, có khi nào người ta nhầm lẫn không, cho đến khi gọi điện hỏi lại Ban tổ chức mới yên tâm lên đường nhận giải”. Những lần nhận thưởng anh Thành lại có thêm động lực mới, lại bắt tay vào nghiên cứu, tìm tòi những sáng tạo hữu ích phục vụ cho lao động. Anh cho biết, cũng có nhiều sáng kiến thành công đưa vào ứng dụng được như: máy sạ hạt rau, máy phun thuốc trừ sâu tự chế, dụng cụ nhặt quả điều...nhưng cũng có nhiều sáng kiến thất bại, mặc dù phải đổ vào đấy không biết bao nhiêu công sức.

Bài 3: Tiếp “lửa” cho nhà sáng chế không chuyên

Giành được nhiều giải thưởng giá trị, trong sản xuất đời sống, các giải pháp mang lại hiệu quả thiết thực thế nhưng sau những tấm bằng vinh danh, những “nhà sáng chế chân đất” quay về với cuộc sống đời thường, họ bận rộn với cuộc sống lao động, những tấm bằng khen cất chìm vào tủ và giải pháp sáng chế của họ có thể chỉ để phục vụ sản xuất gia đình hoặc “bán cho người quen”. Vậy tại sao những sáng chế hiệu quả ấy lại không có con đường dài rộng hơn, đến được với nhiều người làm nông nghiệp hơn để phát huy hết hiệu quả của mình?

Trở lại với câu chuyện chiếc máy gieo hạt bón phân của anh Nguyễn Văn Anh tại huyện Cẩm Mỹ, chúng tôi được biết, đến với mỗi cuộc thi, anh đều chỉnh sửa để hoàn thiện hơn sáng chế của mình. Hiện tại, cơ bản máy đã đạt được công

suất gieo hạt, bón phân như anh Văn Anh mong muốn, khắc phục hầu hết các lỗi về gieo hạt không đều, hao giống, chênh hàng... Thế nhưng, một hạn chế mà anh Văn nhận thấy trong sáng chế của mình hiện nay là nếu gia công hoàn toàn bằng vật liệu kim loại chống rỉ như Inox 304 thì chi phí và giá thành phải nâng lên gấp nhiều lần, còn với các vật liệu kim loại thông thường, khi tiếp xúc hàng ngày với nước, với phân sẽ gây nên tình trạng rỉ, sét, nhanh hỏng, do vậy, để máy có độ bền với thời gian, cần thay các chi tiết máy từ kim loại sang vật liệu nhựa có độ bền cao.

Tuy nhiên, để sản xuất các chi tiết máy bằng nhựa thì chi phí đầu tư ban đầu cần bỏ ra rất lớn, ít nhất phải ứng dụng được công nghệ in 3D cho việc chế tác khuôn mẫu. Mong muốn của anh là có thể tiếp cận được với nguồn vốn hỗ trợ nhà nước hoặc các tổ chức tín dụng khác với lãi suất ưu đãi tốt nhất để có thể sản xuất máy theo dây chuyền hiện đại, hàng loạt, khi đó sản phẩm đến tay người nông dân sẽ có giá tốt nhất.

Anh tính toán “Nếu đầu tư một dây chuyền sản xuất hiện đại, trong đó có hệ thống máy in 3D để gia công các chi tiết nhựa, có thiết bị kỹ thuật để gia công các chi tiết máy có độ chính xác cao và có thể sản xuất hàng loạt thì cần một khoản tiền không nhỏ (khoảng hơn 2,2 tỷ đồng). Đổi lại, mình có thể hạ được giá thành sản phẩm xuống gần một nửa, khi đó, mỗi người dân làm nông nghiệp có thể sở hữu một chiếc máy gieo hạt, bón phân tiện lợi với giá chưa đến 2 triệu đồng. Còn hiện tại, việc gia công thủ công và sản xuất không đồng loạt khiến cho giá thành chiếc máy khá cao (3,5 triệu đồng) mà thực chất lợi nhuận chúng tôi thu được không đáng kể. Với tâm huyết của một người đam mê sáng tạo, anh Nguyễn Văn Anh cho biết “Thực sự tôi rất muốn sản phẩm đến được với nhiều người vì máy thực sự hỗ trợ rất nhiều để người nông dân giảm được sức lực trong quá trình lao động”.

Sáng chế “Máy gieo hạt và bón phân” được Sở KH&CN hỗ trợ giới thiệu tại Chợ công nghệ- thiết bị và thương mại Đồng Nai

Còn với anh Lê Công Thành, với mong muốn có thể thương mại hóa sản phẩm sáng tạo của mình, anh đã gặp không ít khó khăn từ khâu hoàn thiện hồ sơ cấp bằng sáng chế đến quảng bá sản phẩm. Gặp anh Nguyễn Công Thành tại Sở Khoa học và Công nghệ Đồng Nai sau dịp anh nhận được giải thưởng sáng tạo khoa học kỹ thuật, khi anh Thành đang vật lộn với hồ sơ trình để đăng ký bằng sáng chế cho giải pháp “xe sạ rau các loại”. Gọi là “hồ sơ” nhưng thật ra đó là một mớ “đơn xin đăng ký sở hữu trí tuệ cho xe sạ rau các loại” mà anh Thành tự tay viết, trình bày theo ý của mình, trong đó cả những đơn được viết tay, cả đánh máy với rất nhiều lỗi chính tả đúng kiểu “ông nông dân”. Sau khi được cán bộ Phòng

Quản lý chuyên ngành, Sở KH&CN giải thích và hướng dẫn quy trình làm hồ sơ, anh Thành quay ra cười ái ngại với chúng tôi, “vậy là tất cả những giấy tờ mà tôi hề hụi viết đi viết lại gần hai hôm liền đều phải bỏ đi cô ạ, sai hoàn toàn, phải trình bày các nội dung theo mẫu”. Chưa kể, khi hoàn thiện hồ sơ trình lên Cục Sở hữu trí tuệ, anh Thành tiếp tục gặp khó khăn khi thủ tục “đòi” các bản vẽ, mô hình, bản kê khai trong khi anh không được học hành bài bản, không biết cách thể hiện sáng chế trên máy tính và cả trên giấy.

Gặp lại anh Lê Công Thành trong thời gian gần đây, anh Thành khoe, máy đã nhận được bằng độc quyền sáng chế rồi, cũng đã được một công ty chuyên cung cấp sản phẩm nông nghiệp tại Bình Dương nhận mua và bán ra thị trường, tuy vậy số lượng còn ít và còn phụ thuộc vào tình hình đơn đặt hàng của người dân. Anh Thành cũng cho biết thêm, mong muốn sản phẩm sẽ được nhiều người tin dùng nên anh cũng đã nhiều lần nhờ bạn bè đăng thông tin sản phẩm lên internet song do hạn chế về kinh phí, mình không thể làm quảng cáo trên các trang thông tin truyền thông uy tín mà chỉ có thể thông qua các trang mạng xã hội như Face book cá nhân, blog cá nhân hay các trang thông tin rao vặt, do đó hiệu quả quảng bá còn thấp, do vậy, những đơn đặt hàng xa lạ còn rất hạn chế và khách hàng của anh chủ yếu là người quen, bạn bè mua ủng hộ. Hơn nữa, với mức giá đưa ra cho mỗi sản phẩm trên dưới 10 triệu đồng, anh cũng cần có nguồn tài chính để mở rộng sản xuất, tuy nhiên, để chủ động nguồn tài chính thì anh chưa thể làm được, còn chuyển giao cho công ty sản xuất thì nguồn lợi thu lại không đáng bao nhiêu.

Trước những khó khăn về vốn để có thể mở rộng sản xuất hàng loạt của anh, chúng tôi có đề cập đến Quỹ hoạt động khoa học công nghệ, anh Nguyễn Văn Anh thờ dài ngao ngán: “Đã biết đến quỹ này và tìm đến với quỹ để mong gỡ khó làm ăn, thế nhưng các điều kiện để đáp ứng rất khó, như phải là doanh nghiệp vừa và nhỏ, đảm bảo các điều kiện về tài sản thế chấp, khả năng xây dựng và chuẩn bị đối với dự án xin vay vốn... Thế nên, mặc dù chỉ là tìm nguồn vốn vay có ưu đãi về lãi

suất thôi (không phải nguồn vốn tài trợ) nhưng cực kỳ khó khăn, vậy nên nếu muốn tiếp tục đam mê sáng tạo và mở rộng sản xuất thì không còn cách nào khác là thế chấp nhà cửa, tài sản hiện có để ...vay ngân hàng.

Hiệu quả của các sáng chế là thấy rõ, tuy nhiên hầu hết hiện nay các nhà sáng chế không chuyên đều đang tự “bơi” mà chưa tiếp cận được nhiều cơ hội hỗ trợ. Không chỉ riêng anh Văn, anh Thành khi sản phẩm của họ đã bán ra thị trường, được người dùng đánh giá cao nhưng cũng chỉ mới được hỗ trợ thủ tục về mặt công nhận sáng chế độc quyền, còn các cơ chế khác về tài chính, thuế, chính sách ưu đãi hay các nguồn có thể xin hỗ trợ để phát triển sản phẩm đều chưa thể tiếp cận được.

Trong một buổi làm việc gần đây tại Đồng Nai, ông Nguyễn Văn Bảy, Trưởng Phòng Pháp chế và chính sách, Cục Sở hữu trí tuệ, Bộ KH&CN cho biết, hiện Cục Sở hữu trí tuệ đang phối hợp với Tổ chức Sở hữu trí tuệ thế giới thiết lập mạng lưới hỗ trợ tài sản trí tuệ tại các viện, trường (Mạng lưới IP Hub), giúp các nhà sáng chế nói chung và nhà sáng chế không chuyên nói riêng trong việc đăng ký quyền bảo hộ, chuyển giao và thương mại hóa sản phẩm. Những chuyển động tích cực về mặt xây dựng chính sách cũng như sự quan tâm của xã hội, các tổ chức quốc tế... sẽ giúp những nhà sáng chế không chuyên có thêm điều kiện “vẫy vùng”, thỏa sức sáng tạo, làm lợi cho cá nhân, gia đình và xã hội.

Ông Nguyễn Văn Bảy (ngoài cùng bên trái), Trưởng Phòng Pháp chế và chính sách, Cục Sở hữu trí tuệ và đoàn công tác Bộ KH&CN làm việc tại Đồng Nai về hoạt động sáng chế, sáng tạo

Trong thời gian qua các nhà khoa học không chuyên đã có đóng góp tích cực cho hoạt động lao động sản xuất. Nhằm khuyến khích sức sáng tạo từ người dân, hiện Bộ KH&CN đã có các chính sách hỗ trợ tạo điều kiện thuận lợi cho các nhà sáng chế không chuyên trong thương mại hóa sản phẩm như: Tổ chức chợ công nghệ và thiết bị Techmart; hỗ trợ cá nhân có sáng chế, sáng kiến thành lập doanh nghiệp khoa học công nghệ; quảng bá sản phẩm qua một số kênh thông tin đại chúng... Bên cạnh hỗ trợ thương mại hóa sản phẩm, Cục Sở hữu trí tuệ (Bộ KH&CN) cũng đã có các hoạt động hỗ trợ các nhà sáng chế như: Hỗ trợ tư vấn cho các tổ chức, cá nhân có thể tiếp cận, khai thác nguồn thông tin sáng chế; tư vấn hỗ trợ để các nhà sáng chế đăng ký xác lập quyền bảo hộ; hỗ trợ hoàn thiện, khai thác, áp dụng những sáng chế đã được bảo hộ vào thực tế để thương mại hóa... Với những chính sách đã có, các cá nhân có thể từng bước hoàn thiện mình để đủ điều kiện tiếp cận với các chính sách hỗ trợ về tài chính để phát triển sản xuất. Ngoài

các chính sách hỗ trợ, các nhà sáng chế vẫn nên tích cực tham gia các “sân chơi” sáng tạo khác nhau để giao lưu, học hỏi đồng thời quảng bá hình ảnh, nếu thực sự có hiệu quả cao sẽ thu hút các nhà đầu tư tìm đến mình. Bên cạnh đó, các địa phương cũng cần có cơ chế, chính sách khuyến khích việc nghiên cứu, sáng tạo nhằm nâng cao năng suất lao động.

Như vậy, để sáng chế hữu ích của những nhà sáng chế không chuyên có đường đi rộng mở, thông thoáng hơn, không bó hẹp ở vòng kinh cô **“Đam mê sáng tạo -> phục vụ hiệu quả cho lao động, sản xuất-> được vinh danh, cấp bằng sáng chế và lại quay về phục vụ chính mình”**, mỗi cá nhân có sản phẩm sáng tạo hãy chịu khó tìm hiểu thông tin, mạnh dạn đăng ký thử sức ở các sân chơi sáng tạo lớn, nhỏ để giao lưu, học hỏi, vừa để quảng bá sản phẩm của mình, nhà nước sẽ có chính sách hỗ trợ bảo hộ trí tuệ, đồng thời tạo điều kiện để vinh danh sản phẩm có tính sáng tạo cao tại các đợt hội chợ công nghệ, thiết bị, hội thảo, được truyền thông quan tâm tuyên truyền, giới thiệu hoặc cao hơn có thể ghi danh vào “Sách vàng sáng tạo Việt Nam”, ấy là khi con đường của những sáng chế, sản phẩm, công trình sáng tạo đã hoàn toàn rộng mở, đưa lối cho những đơn đặt hàng và nhân lên những thành quả sáng tạo ấy đi phục vụ, xây dựng cuộc sống ngày càng tiện lợi, hiện đại và hiệu quả hơn./.